

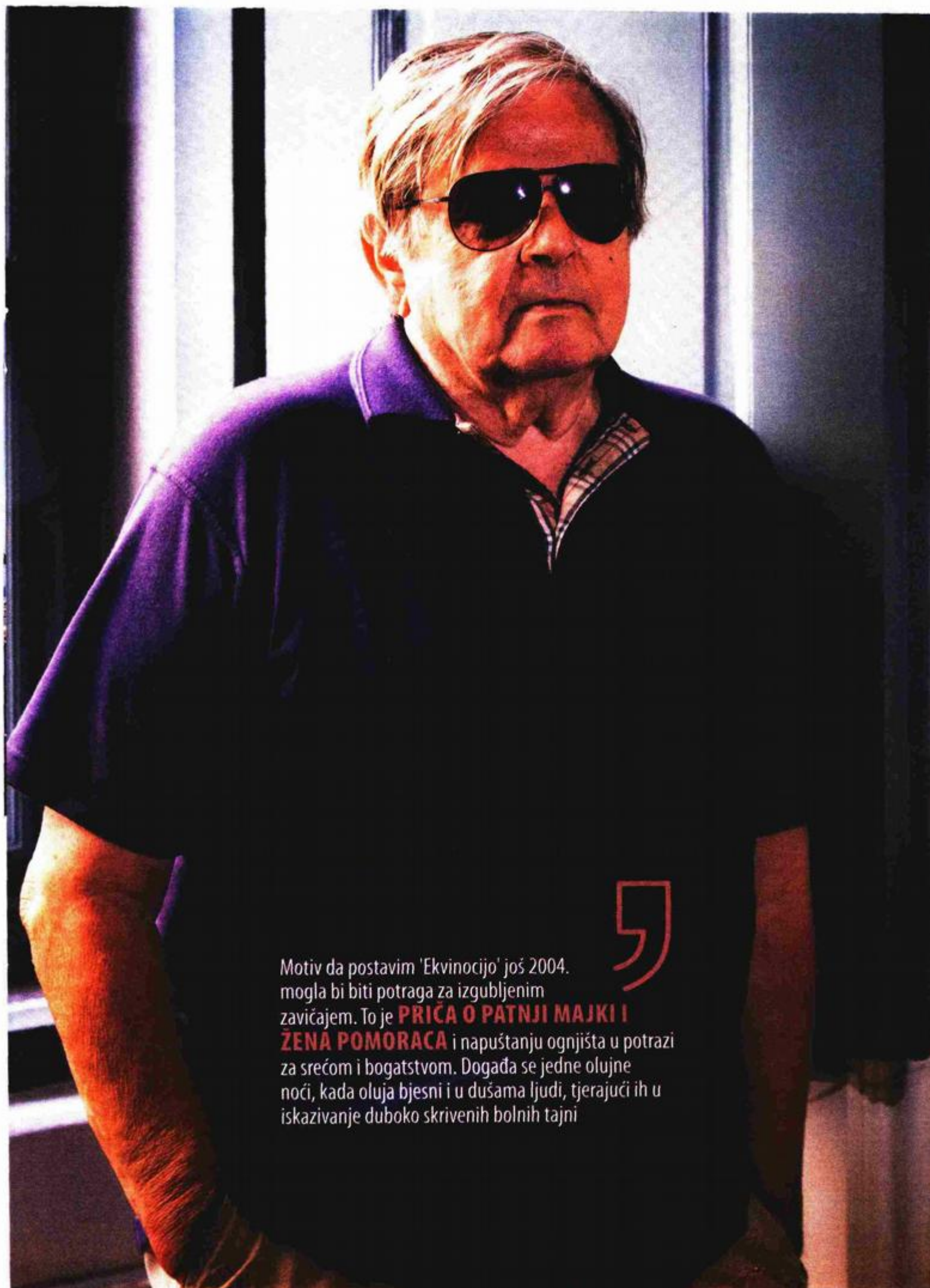
K U L T U R A INTERVJU JOŠKO JUVANČIĆ

'Ne smijem ponavljati već viđeno. Ponavljanje je smrt kazališta'

Jedan od najcjenjenijih kazališnih redatelja Joško Juvančić na Dubrovačkim ljetnim igrama obnavlja svoju legendarnu predstavu 'Ekvinocijo', a izvodit će se od 4. do 7. kolovoza

AMBIJENT JE UČINIO SVOJE
Predstava 'Ekvinocijo' dobila je četiri Nagrade hrvatskog glumišta

Motiv da postavim 'Ekvinocijo' još 2004. mogla bi biti potraga za izgubljenim zavičajem. To je **PRIČA O PATNJI MAJKI I ŽENA POMORACA** i napuštanju ognjišta u potrazi za srećom i bogatstvom. Događa se jedne olujne noći, kada oluja bjesni i u dušama ljudi, tjerajući ih u iskazivanje duboko skrivenih bolnih tajni

POSAO, ALI I ZADOVOLJSTVO
 Jovančić s kolegom redateljem Ivićom Kunčevićem u Dubrovniku

/NAPISAO/ VANJA MAJETIĆ / vanja.majetic@aktual.hr
 /SNIMKE/ DUBROVAČKE LJETNE IGRE

Devet godina nakon premijere "Ekvinocija" Ive Vojnovića na Dubrovačkim ljetnim igrama u režiji Joška Juvančića i na ovogodišnjim 64. Igrama jedan od naših najpoznatijih kazališnih redatelja obnavlja predstavu koja je 2004. godine dobila četiri Nagrade hrvatskoga glumišta: za najbolju predstavu u cjelini, Doris Šarić Kukuljica za glavnu žensku ulogu, Deni Šesnić za izuzetan doprinos kazališnoj umjetnosti za oblikovanje svjetla te za najboljeg redatelja Joško Juvančić. Povodom ovoljetnog postavljanja Ekvinocija na Lokrumu razgovarali smo s Juvančićem o predstavi, nagradama i Dubrovačkom ljetnim igrama za koje kaže kako su ga odredile kao redatelja.

AKTUAL: Što vas je navelo da režirate "Ekvinocijo" i ove godine?

Vojnovićev "Ekvinocijo" je prirodan odabir predstave za Dubrovačke ljetne igre. Godinama se na Igrama izvodila njegova "Dubrovačka trilogija" koja je jedno od najvećih djela hrvatske književnosti. "Ekvinocijo" je također izuzetno djelo, sa snažnim dramaturškim elementom, a koliko smo uspjeli u postavljanju svjedoče i Nagrade hrvatskog glumišta. Motiv da postavim "Ekvinocijo" još 2004. mogla bi biti potraga za izgubljenim zavičajem. "Ekvinocijo" je priča o patnji majki i žena pomoraca i napuštanju ognjišta u potrazi za srećom i bogatstvom. Događa se jedne olujne noći kada se spaja nebo sa zemljom i kada oluja bjesni i u dušama ljudi, tjerajući ih u iskazivanje duboko skrivenih bolnih tajni.

AKTUAL: Predstava će i ove godine biti uprizorena na južnim hridinama otoka Lokruma?

"Ekvinocijo" velikog Vojnovića postavljamo na Lokrumu jer je on vrhunac dubrovačkog ambijentalnog teatra. Prostor je dramatičan i inspirativan koliko i Vojnovićev komad. Prostor postaje metafora

nekih od ideja pojedinog djela. Izbor lokaliteta za izvođenje predstave uvelike je pridonio da je predstava uspješna i odlično prihvaćena kod publike. Ne bih želio podcijeniti moje drage kolege koji sudjeluju u "Ekvinociju", no izbor Lokruma je bio presudan. Svi elementi su se spojili, i ambijentalnost i dubrovačka književnost. Prostor je odredio ono što je cilj Igrara, a to je istinitost i realnost rečenice.

AKTUAL: Koliko vas je Vojnović odredio kao kazališnog umjetnika?

Odredio me je u tolikoj mjeri da su Vojnović i Dubrovnik oblikovali moj umjetnički credo.

AKTUAL: U koliko su vas mjeri odredile Dubrovačke ljetne igre kao umjetnika?

Dubrovačke ljetne igre odredile su moj životni put. Maturirao sam 1953. i kao gimnazijalac uživao u iznimnim predstavama Dubrovačkih ljetnih igara. Osobito su na mene utjecale dvije predstave, Goetheova "Ifigenija na Tauridi" i Vojnovićeva "Na taraci" u režiji Branka Gavella. Te su me dvije drame na otvorenom duboko potresle u tolikoj mjeri da su me uvjerile kako je kazalište nešto čime bih se želio baviti. No u to vrijeme je bila obaveza da studenti režije moraju biti absolventi nekog društvenog fakulteta pa sam upisao

Filozofski fakultet, znajući kako ću se jednog dana baviti kazalištem. Studirajući pratio sam predstave, a sretna okolnost bila je da je tada osnovano Zagrebačko dramsko kazalište pa sam na djelu vidio velike redatelje poput Branka Gavella i Koste Spaića.

AKTUAL: U vrijeme kada ste studirali došlo je do značajnih preokreta u kazalištu?

U procesu mog zaljublivanja u kazalište došlo je do prijelomnih trenutaka pa mogu reći kako sam imao sreće. U to vrijeme pisali su Eugene Ionesco i Samuel Beckett koji su rušili kazalište koje je oblikovao Konstantin Stanislavski. Stvorilo se novo kazalište koje se u dva desetljeća izmijenilo više nego u dvije tisuće godina ranije. Znao sam

'U procesu mog zaljublivanja u kazalište došlo je do prijelomnih trenutaka pa sam imao sreće.

STVORILO SE NOVO

KAZALIŠTE koje se u dva desetljeća izmijenilo više nego u dvije tisuće godina ranije. Znao sam da moram raditi drukčije. Nikada nisam prihvatio kazalište bez podloge teksta. Snažna rečenica i dramska situacija me može snažno potresti pa to uzbuđenje želim prenijeti na pozornicu'

da moram raditi drukčije, a ne ponavljati već viđeno. Ponavljanje je smrt kazališta, u čemu su me poduprijeli Gavella i Spaić.

AKTUAL: Spomenuli ste Gavellu i Spaića, no vi u pedagoškom i redateljskom radu s glumcima koristite drugačije metode rada. Glumcu dajete poticaj i zatim ga puštate da predstava učini svoje.

Glumcu dajem dovoljno slobode da u zajedničkom promišljanju lika, scene i predstave prikaže vlastitu kreaciju. Na početku glumca informiram, a potom u ključnom trenutku prestanem utjecati na njega i prepuštam mu da sam osjeti odgovarajuću intonaciju i misao koju smo zajedno razmatrali prenese partnerima na sceni i publici. Nikada nisam prihvatio kazalište bez čvrste podloge dramskog teksta. Snažna rečenica i dramska situacija me može snažno potresti pa to uzbuđenje čitanja želim prenijeti na pozornicu i dosegnuti gledatelja.

AKTUAL: Vratimo se na Vojnovića i njegovu "Dubrovačku trilogiju" za koju ste također nagrađivani. "Dubrovačka trilogija" je svojevrsni ispit za mlade glumce, ali i revija već etabliranih glumaca. Koliko je važno povezivanje generacija u kazalištu?

Za kazalište je presudno okupljanje svih triju generacija glumaca. Mladi glumci svojom svježinom daju poticaj zrelijima, dok oni iskustvom pomažu mladima. Ono što je bitno naglasiti jest kako su Ljetne igre svojevrsna škola i kako imamo sklad mladih, tek stasalih glumaca s velikanima glumišta, što je najveći doprinos hrvatskom kazalištu.

AKTUAL: Je li i u kojoj mjeri važno da u Vojnovićevim komadima igraju ljudi iz Dubrovnika?

Kada je Vojnović u pitanju, važno je da njegova djela na sceni iznesu ljudi koji su iz Dubrovnika i koji poznaju specifičan govor i mentalitet, ili ljudi koji su još kao mladi došli u Dubrovnik na festival i spojili se s gradom i postali Dubrovčanima. Miska je snaga u Dubrovniku da mu se ljudi koji ga posjete uvijek vraćaju.

AKTUAL: Dosad smo govorili o kulturnoj komponenti grada, a što mislite o Dubrovniku kao turističkom središtu u koje se dnevno slijevaju tisuće turista?

Dubrovnik je kozmopolitski grad koji je odmah iza Venecije na vrhu svjetskog turizma i festivala. Turizam je dio dubrovačkog imidža i rijetko koji se grad može pohvaliti takvom ljepotom. Na koncu, od turizma i živimo.

AKTUAL: Što mislite o stanju u kojem se nalazi hrvatska kultura?

Prema njoj se uvijek pristupa kao prema nečemu bez čega se može. Nužna je stalna borba. Za onoliko koliko se izborimo za kulturu, toliko ćemo je i imati. Treba surađivati s onima koji raspolažu s novcem, bili to pojedinci, skupine, lobiji ili države, kako bi se kultura podizala na sve više razine.

AKTUAL: Je li frustrirajuće za umjetnika da ovisi o mecenama?

To ovisi o karakteru. Ljudi iz kazališta žive od prodanih ulaznica. Postoje mjuzikli koji su popularizirali odlazak u kazalište, a i poneke dobro napisane komedije mogu privući ljude u kazalište, no jedna drama koja govori o bitku i problemu čovjeka ne prodaje ulaznice i to je razočaravajuće. Publika se voli smijati i zabavljati, a drama to ne nudi.

AKTUAL: Koja biste djela još željeli postaviti?

Želim režirati Shakespeareovu "Oluju", pojedine Ibsenove i Čehovljeve drame te Dostojevskog. To su pisci koje nikada nisam režirao, osim na Akademiji. Sada sam u godinama kada na dramama tih pisaca mogu iskazati svoja znanja i prikupljena iskustva stečena u životu i na sceni. Tako su radili i Spaić i Gavella koji su u kasnijim stvaralačkim godinama radili tako značajne autore. ■